

Plakát, Pavel Farský

Salon Hradec Králové, foto M. Vojř

SALON OPĚT V HRADCI KRÁLOVÉ

Letošní Východočeský výtvarný salon probíhal, dá se říci, již v osvědčeném letním termínu. Zájem autorů účastnit se výstavy byl velký a spolu s účastí hosta, významného východočeského rodáka, sochaře Olbrama Zoubka, byl i divácky zajímavý. Početná byla také účast na vernisáži. Hlučná atmosféra ztížila pozornost zahajovacího programu, který mohla pozorně sledovat jen polovina přítomných. Zahájení se ujal předseda Josef Bavor, výstavu pak uvedla sochařka Eva Dlabáčková. Hudební část zpěvem a hrou na kytaru naplnil malíř Miloš Chromek. O den později si výsta-

vu prohlédl publicista Ing. Jiří Soukup a k výstavě napsal.

V Galerii Na Hradě v budově Lékařské fakulty UK Hradec Králové byl ve středu 25. června 2014 slavnostně otevřen Východočeský výtvarný salon, který byl jako obvykle v posledních letech součástí doprovodného programu XX. Mezinárodního festivalu Divadla evropských regionů. Festival sice ukončil svůj program v poslední červnový den, ale Salon trval do 7. září.

Celkové pojetí Salonu a výtvarná úroveň výtvarných děl odráží dobrou situaci v královéhradecké Unii udržující si uměleckou náročnost ve své členské základně i při vybírání možných nových členů a při jejich přijímání. Na letošním Salonu se objevila zajímavá

díla nových členů, jejichž jména nebyla neznámá. Petra Česnokova – Ondráčková ze vzdáleného Volgogradu se již dříve představila kromě jiného v grafice exlibris a novoročenek v Galerii na mostě. I její volná grafika je pozoruhodná svým obsahem a výrazem. Leona Kuřková po řadě výstav v Letohradu a v Lanškrouně se představila v našem městě ve výstavních prostorech Lékařské fakulty UK autorskou výstavou. Úspěch byl založen na vynikající ilustrátorské tvorbě živé přírody, jindy představila i svoji sochařskou tvorbu. Její výtvarný projev těží z přirozené krásy fauny a tak maně připomíná japonského malíře Hokusai, když řekl, že již tři roky pozoruje ledňáčka, takže by ho mohl již namalovat. Sho-

dou okolností je ledňáček také na vizitce této umělkyně. Hronovský Pavel Rejtar zaujal fotomontážemi zasahujícími do hloubky duše svými Psycho.

Již při vstupu do budovy Knihovny Lékařské fakulty UK Hradec Králové, kde sídlí Galerie Na Hradě, nás vítalo několik volných grafických listů z díla Rudolfa Marečka, který se posléze představil i vkusnou kaligrafií. Početná expozice z díla 55 výtvarných umělců zahrnovala přes stovku plošných i trojrozměrných artefaktů. Část byla umístěna ve starobylém klenutém sále, kterým procházela historie, další v jednodušším prostoru z pozdější výstavby komplexu budov.

Potěšitelnou novostí Salonu byla po létech i díla hostů. Elena Pecinová ze Střední školy propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí představila nápaditou pozvánku na školní ples vytvořenou počítačovou grafikou. Dalším hostem byl Jan Slaviček a fotografickým dílem. Čestným hostem byl akademický sochař Olbram Zoubek, který vystavil tři bronzové sochy s citlivým výrazem vzácného námětu. Účast čestného hosta je poučná svým neobvyklým pojetím a může inspirovat členy Unie ke hledání nových cest výtvarného projevu.

Mezi nevšednostmi expozice se ukázalo zvýšení dynamiky obrazu Jiřího Bohdaneckého užitím u něho dříve neobvyklým zoomorním námětem výrazných hlav koní v obraze Běh času. Nové tendence se projeví u Miloše Chromka ve figurální i portrétní tvorbě využívající strukturální malbu. U Petra Špačka se radikálně změnil projev od dřív stylizované krajiny ucelených tvarů ke geometrickým plochám a náznakem děje. Lucie Staňková přešla od hedvábí k malbě na plátno se změnou malířského výrazu. Petr Kmošek od námětu budov a figur přešel k námětu rostlinné přírody. Milada Harvílková se oprostila od reality a vyznala se ze svého až snového pojetí v grafice. Posun v grafice naznačili i Jan Černoš, po loňském odmlčení Luboš Kosohorský, i zajímavou trilogií Tereza Drahoňovská.

V oblasti fotografie se stále více uplatňuje zpracování nosného záběru počítačem do zajímavé kompozice významného tvůrce Miloše Vojíře. Ivana Lukavská si oblíbila zdobení věcnými atributy dívčí akty. Proměny při cestě vzhůru byly zaznamenány i u tvořivého Milana Michla, Vladimíra Vovo Novotného i dalších.

Také Jiří Šindler našel nového pojetí svého projevu třeba v Času probuzení. Miloš Petera přichází k nadsázce ve Vybité baterii i v obraze Den starého stromu. Dagmar Jirousková představuje, jak je u ní obvyklé, nevšední práce s ručním papírem. Josef

Příprava a dokončení expozice Salonu, foto M. Vojíř

Bavor je stálíc ve svém projevu, i když hledání nelze pominout. Jsou to silné individuality výrazového projevu, jako je filosoficky laděný obraz Svítání připomínající vznik života, nebo Pozdní dialog naopak jen vzpomínku na život. Pavel Matuška rozšiřuje seriál navozující humorné situace ať již v obrazech ať v plastikách. Vladimír Plocek zůstává věrným své podhorské krajině s hřebeny hor, bujnou vegetací i zajímavostí vodních ploch tak osobitě pojatých energickou špachtlovou

malbou. Petra Kutilová představila rozměrnou textilií Jaro. Jako jediná z tohoto oboru tvorby, který má zde početnou a významnou komunitu.

Zajímavý pohled nabízela díla trojrozměrná ať již v keramice nebo plastice. Volného pojetí Jiřího Dudychy, Darji Čejkové, osobitého Ladislava Šicha a Ireny Hirai nebo v dřevěné plastice Zdeňků Farských a vždy nápaditého Jaroslava Doležala. Eva Dlabáčková ve své soše zůstala věrná postavám dívčího aktu jako nyní Svlékající se. Oldřich Tlustoš, významný medailér se občas odchyluje od svého základního směřování a představil se dřevěnou plastikou a malbou.

A tak jsme procházeli obsáhlou expozicí a nalézali další výtvarná témata a výrazy umělecké tvorby. Občas jsme se nespokojili s ukázkami vybraných několika děl a hledali jsme další poznávání a poučení na autorských výstavách členů Unie. Třeba to byla v novoměstské Zázvorce bohatá přehlídka z díla Jiřího Marbacha, vzpomínali na nedávnou výstavu Na Hradě nevšedního díla Josefa Bavora, nebo na početný soubor obrazů Jiřího Vavřiny na jeho tradičním místě v Lanškrouně na zámku a na další představení děl členů Unie Hradec Králové. K rozšíření dojmu ze Salonu 2014 přispělo i nahlédnutí do záznamů vyjádření návštěvníků (Východní Čechy i České Budějovice, Vsetín, Ostrava, Nitra, Lodž, Krakov, studenti z Polska) třeba s názorem: Tvůrci budiž pochváleni – je mi lépe. A jindy: Teda pane Vavřino, zase jste mne dostal. A tak dále a dále.

Jiří Soukup

VYSTAVUJÍCÍ AUTOŘI

Jiří Anders, Petr Balíček, Josef Bavor, Helena Bednářová, Jiří Bohdanecký, Darja Čejková, Jan Černoš, Petra Česnoková, Eva Dlabáčková, Jan Dinga, Jiří Dudycha, Jaroslav Doležal, Tereza Drahoňovská, Pavel Farský, Zdeněk Farský ml., Zdeněk Farský st., Milada Harvílková, Irena Hirai, Miloš Chromek, Dagmar Jirousková, František Juračka, Luboš Kosohorský, Petr Kmošek, Jiří Kouřil, Jaromír Krosch, Milan Krynek, Petra Kutilová, Leona Kuťková, Ivana Lukavská, Jiří Marbach, Rudolf Mareček, Pavel Matuška, Milan Michl, Pavel Mikuláš, Vladimír Vovo Novotný, Elena Pecinová (host), Miloš Petera, Vladimír Plocek, Milan Rejchl, Zdeněk Rosák, Pavel Rejtar, Miloslav Říha, Jan Slaviček, Lucie Staňková, Jana Stiborik, Ladislav Šich, Zdeněk Šindlar, Jiří Šindler, Petr Špaček, Oldřich Tlustoš, Leoš Velehrach, Jiří Vavřina, Miloš Vojíř, Olbram Zoubek (čestný host).

PORTRÉT

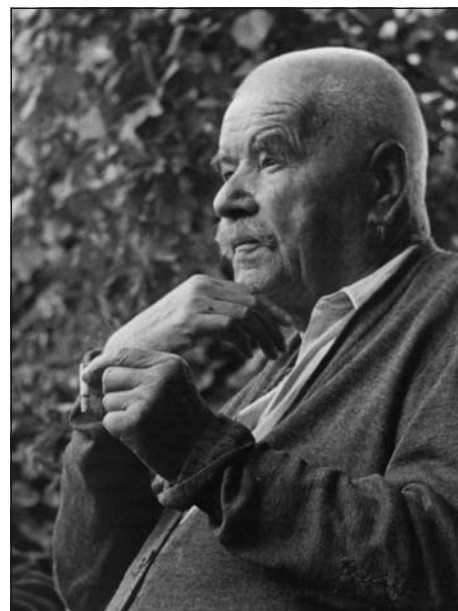
Zdeněk Menec, foto K. Pfeifer

12. února 1998 zemřel ve věku 83 let královéhradecký krajinářský fotograf **Zdeněk Menec**. V době svého úmrtí byl pravděpodobně nejstarším aktivně tvořícím fotografem v Čechách. Bez nadsázky lze dnes říci, že Zdeněk Menec (*1914 v Úpici) fotografií zasvětil celý svůj život. Fotografem se vyučil v ateliéru svého strýce Františka Jansáka v Novém Městě nad Metují, kde také po vyučení až do roku 1936 pracoval. Rovněž jeho vojenská základní služba (1936 – 1938) byla spjata s fotografií: Působil jako fotograf ve Vojenském zeměpisném ústavu v Praze. Po návratu z totálního nasazení v Německu získal v květnu 1945 ve Špindlerově Mlýně fotoateliér, kde pracoval až do roku 1972. V tomto roce přesídlil do Hradce Králové, kde tvořil jako volný fotograf až do své smrti.

Za osudový moment pro fotografickou činnost Zdeňka Mence lze bezpochyby označit jeho setkání a následnou úzkou spolupráci s Karlem Plickou (1894 – 1987). K tomu došlo v době učednických let Zdeňka Mence v Novém Městě nad Metují, kam se Karel Plicka často vracel za svými přáteli z dob učitelování ve městě. Původní výpomoc při zpracovávání Plickových negativů postupně přerostla v uměleckou spolupráci a celoživotní osobní přátelství. Menec vedle Plicky postupně umělecky vyzrával v svébytnou osobnost české krajinářské fotografie. Je možné, že budoucí, celkově hlubší zhodnocení fotografické tvorby Zdeňka Mence ukáže i na částečně stinnou stránku spolupráce s Plickou. V očích méně informované veřejnosti byl totiž občas mylně stavěn pouze do role Plickova asistenta. Tuto domněnku však jednoznačně vyvrací fakt, že Menec programově pracoval na svých specifických tématech, která i osobitě ztvárňoval.

Za svého působení ve Špindlerově Mlýně se ve své volné tvorbě intenzivně věnoval především Krkonošům, jejichž snímky publikoval v mnohých domácích i zahraničních časopisech a na pohlednicích. Od počátku 70. let svůj fotografický zájem obrátil spíše do podhůří, kde vytvořil cykly fotografií míst spjatých s klasiky literatury: Boženou Němcovou, Aloisem Jiráskem a Petrem Bezručem. Vedle klasické krajinářské fotografie je nutno připomenout i fotografie architektury a poměrně rozsáhlou portrétní kolekci významných osobností, z níž je asi nejznámější portrét Petra Bezruče z roku 1958. S velkou částí fotografické tvorby Zdeňka Mence se můžeme stále setkávat v knižní produkci několika českých nakladatelství.

V osobě Zdeňka Mence ztrácíme jednoho z výrazných představitelů české klasicky pojaté krajinářské fo-

Portrét, 1958, černobílá fotografie, 24 x 18 cm, soukromá sbírka

Pohled z Bishofsteinu, nedatováno, černobílá fotografie, 40 x 30 cm, VČM Hradec Králové

Staré bělidlo, nedatováno, černobílá fotografie, 40 x 30 cm, VČM Hradec Králové

Studie mraků, nedatováno, černobílá fotografie, 24 x 18 cm, soukromá sbírka

tografie, čerpající inspiraci především v regionu východních Čech, ztrácíme však i velice laskavého a vstřícného člověka, který byl připraven se rozdělit o své bohaté zkušenosti se začínajícími autory.

Jiří Zikmund
(Zpravodaj Volného sdružení východočeských fotografů č. 1 /1998)

P. S.

K nedožitému 100. výročí narození Zdeňka Mence, od roku 1990 aktivního funkcionáře UVU ČR, byla v Městské galerii Zázvorka v Novém Městě nad Metují ve spolupráci s Muzeem východních Čech Hradec Králové a Krkonošským muzeem Vrchlábí, ve dnech 26. 9. až 23. 11. uspořádána výstava jeho tvorby.

Životní výročí si neopomněli připomenout někteří členové našeho sdružení, především reprezentativními výstavními projekty, buď v místě bydliště, nebo mimo něj a to již od prvních měsíců roku.

USMÍVÁNÍ Pavla Matušky

...ať maluje cokoliv, humor neopustí, tato citace je druhou částí názvu článku mř DNES z 26. 2. 2014, který se vrací k výstavě v centru metropole v Galerii Smečky, trvající od 18. 2. a do 5. 4. Vernisáž se stala příležitostí, pro sešlost osobností, které mají humor v popisu práce. Promluvil guru kresleného humoru Josef Kobra Kučera a Miloň Čepelka herec Divadla Jára Cimrmana, textem do katalogu přispěl karikaturista Mirek Barták. Programovou část uvedl a provázel Ing. Jiří Hamšík, předseda Nadace Galerie Smečky. O hudební část se postaral Wabi Daňek.

Vernisáž, autor P. Matuška, promlouvající M. Čepelka, J. K. Kučera, J. Hamšík, fotodokumentace archiv autora

Vystoupení W. Daňka

Václav Hnátek, autor článku v úvodních řádcích zmínil biografické údaje **Pavla Matušky** (1944) a pokračoval obdobím po roce 1984, kdy nastoupil cestu svobodného povolání. Vedle reklamní grafiky se začal věnovat hlavně malbě a řezbě. Čtvrtku, pero a tuž vyměnil za plátno, štětce, barvy a lípové dřevo. Ale ani v obrazech a dřevěných plastikách neopouští svou filozofickou základnu - humor.

Již od začátku osmdesátých let publikuje v novinách a časopisech po boku Adolfa Borna, Jiřího Slívy, Vladimíra Jiráňka nebo Vladimíra Renčina. Ilustroval několik knížek a jeho kresby po léta otiskoval Švýcarský humoris-

Každodenní potěšení, 2012, akryl, 70 x 90 cm

Novoroční pochod Praha - Prčice, 2013, akryl, 69 x 90 cm

Nejmoudřejší z chytrých ptáků, 2010, lípa, dl. 40 cm

tický časopis Nebelspalter. Matuška všeho dosahuje s lehkostí a pomocí výtvarné ironie – od malých karambolů bezejmenného člověka, až po dějinné katastrofy světových osobností či zpracované malířské kompozice a parafráze slavných obrazů. Autor vládně snad veškerými druhy komických efektů, které vyžadují značnou intelektuální výbavu, skromně však podouvá jediný společný jmenovatel své snahy a divákovy vnímavosti – prostý

Václav Havel, 2012, kresba, 20 x 13 cm

úsměv. Matuškovu současnou tvorbu v Galerii Smečky představovala hlavně malba a jeho dřevěné skulptury. Štětcem i dlátem vytváří humor přenesený do prostoru. Ale k vidění byly i kresby vedle klasických pérovek například portrétní karikatury v podobě jemné a účelové barevné litografie.

Závěrem se autor článku zmiňuje o jeho zálibě v cestovní turistice a fotografování, především však o jeho vlastním vydávání knížek *Žiju, povolení mám* (1990), velkou monografií *Usmívání – kresba, malba, řezba* (2006). Neopomenul také sdělit, že již několik desetiletí jeho práce pobírají ceny na festivalech kresleného humoru od Japonska po Kanadu.

MEZI NEBEM A ZEMÍ

Pod tímto názvem představil od 7. 5. do 23. 6. v hradecké Galerii Na Hradě své obrazy **Josef Bavor** (1944). Červnové životní jubileum autora bylo motivací představit veřejnosti soubor prací, jako ohlednutí za svou volnou malířskou tvorbou, inspirovanou lékařským prostředím, mikrosvětlem přírody a morfologií lidského těla. Pohybovat se ve zmiňovaném prostředí Josefu Bavorovi umožňuje těžiště jeho profese – vědecká ilustrace, spolupráce s řadou odborných nakladatelství již od roku 1971, kdy začal působit na lékařské fakultě v Hradci Králové, jako anatomický malíř.

Protagonisté vernisáže, J. Bavor, J. Sůva, J. Mareš v zastoupení ředitele LF, Š. Rak, foto M. Vojtř

Vernisáž výstavy se uskutečnila 7. 5. za účasti řady kolegů z oblastního sdružení UVU, kterého je od roku 2007 předsedou a uvedl ji profesor Jiří Mareš za Lékařskou fakultu. Znějící hudba v provedení kytarového virtuóza Štěpána Raka, umocnila vizuální působení děl a k výstavě promluvil PhDr. Josef Sůva "... obrazy Josefa Bavora mají svým výtvarným pojetím velmi blízko k tzv. Nové citlivosti, tendenci, která ještě donedávna hrála v našem umění dosti velkou a důležitou roli. Nejsou však na ní bezprostředně závislé a v mnohém se od ní také liší. Jedná se o velmi osobitý druh kultivované, abstraktní malby, kterou by bylo obtížné včlenit do předem výtvarovaných skupinových struktur. Nemělo by to žádný smysl. Charakteristickým rysem Bavorových obrazů je především snaha dopátrat se hlubší podstaty věcí, dovědět se co možná nejvíce o člověku a o přírodě a jejich vzájemných souvislostech a vztazích. Vnější viděná skutečnost tak, jak ji známe, umělec příliš nezajímá a ani neoslovuje, Bavor není plenérový malíř. Zajímají ho však jiné a podstatnější věci. Při zkoumání vztahu člověka a příroda střídavě volí a kombinuje racionální a emotivní přístupy. Jeho obrazy jsou z větší části koncipovány jako vizuální záznamy a reflexe jeho vlastních vnitřních pocitů, myšlenek a představ a mají hodnotu nezkraslené osobní

Pohled do expozice autora, fotodokumentace M. Vojtř

výpovědi. Reflektují momentální stav umělcovy psychiky, soustřeďují se na problematiku, která často přesahuje jeho zkušenost a zrovnoprávňuje vztah mezi mikro a makro kosmem. Povolání mu umožňuje denně se setkávat s tou nejprůkaznější skutečností, to znamená s realitou lidského nitra. Pracuje s histologickými preparáty, s fotogramy buněčných tkání a s extemplacemi lidských orgánů. Je to činnost, která ho velmi uspokojuje hlavně proto, že tento proces asociuje výtvarné představy, obohacuje a jitrí umělcovu představivost a imaginaci. Získané poznatky o této skutečnosti pak často expandují ve zpoetizované podobě i do jeho obrazů a polidšňují je. Realita se v nich v tom okamžiku mění v čistou obraznost. V podstatě stejný, nebo přibližně stejný způsob volí umělec i ve vztahu k přírodě. Zajímá ho především proces jejího vzniku, její morfologická skladba a obraznost jejích struktur. Umí velmi dobře pracovat s barvou a se světlem, obojí se vzájemně podmiňují a mají v obraze v podstatě stejný význam. Bavor dokáže vytvořit z obrazu díky rozptýlené barvě a hlavně světlu velice působivý, senzitivní, enigmatický prostor, který má duchovní rozměr a hloubku. Proto se jeho obrazy také dobře uplatňují v sakrálních prostorech, korespondují s nimi a vytvářejí v nich patřičnou atmosféru. Je možné je bez rozpaků také začlenit i jinam, jsou k divákovi velmi vstřícné a komunikativní a z malířského hlediska pak neobyčejně invenční. Bavorovo malířské dílo imponuje také tím, že si dokázalo uchovat potřebu experimentu (perforované a roztržené obrazy atd.). Vždy je to ale spojeno s hledáním nových cest jak nejlépe vyjádřit skutečnost člověka i tu, která nás obklopuje.

Zbývá jen dodat, že tuto samostat-

nou výstavu doprovázel pěkný katalog, podobných bylo již třicet a desítky společných v ČR i v zahraničí.

Pozdní dialog, 2014, olej, 120 x 130 cm

Počátek, 2013, olej, 100 x 75 cm

VÝBĚR Z DÍLA Miloslav Říha

Člen Asociace interiérových architektů a Unie výtvarných umělců vystavoval na Československém salonu Praha ve Veletržním paláci a o dva roky později v japonské Kanazawě, s jeho tvorbou se mohli setkat návštěvníci salonů UVU v Hradci Králové, Litomyšli i Jaroměři a také AIA v pražském a brněnském Design centru. Tentokrát si **Miloslav Říha** (1944) zvolil k své retrospektivní výstavě, mapující období od roku 1978 do současnosti, Krkonošské centrum ekologické výchovy Krtek ve Vrchlabí. Prostor si vrchlabský výtvarník, designér a architekt zvolil záměrně pro harmonii exponátů s prosklenou severní částí nové budovy.

Návštěvníci Krkonoš znají jeho atypické interiéry, výrazně ukotvené do doby vzniku, ale s nadčasovou působností a funkcí. Svědčí o tom řada hotelů, restaurací, reprezentačních prostorů společností, ale i interiéry regionálních poboček peněžních ústavů.

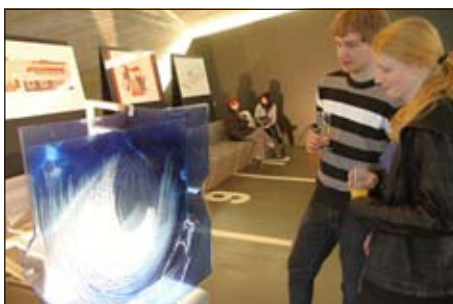
Vernisáž, J. Luštinec ředitel muzea, M. Skalka pořadatel, autor M. Říha

Výstava, s úvodním slovem Paed-Dr. Janem Luštincem, byla zahájena 15. 5. a trvající do 24. 9. zahrnovala několik oborů a etap. Vedle zastoupených artefaktů do interiéru z dřívějších let, především ukázala současnou skleněnou plastiku, v poslední době převážně kombinovanou s různými druhy žuly nebo s dřevěnými či kovanými prvky. Tato řešení představují svébytnou linii Říhova výtvarného vyjadřování, zcela oproštěné od úkolů architekta, byť dokonalá znalost materiálu, čistota a způsob zpracování z těchto zkušeností čerpá. Eliška Pilařová autorovi k výstavě napsala:

Ušlechtilé materiály, překvapivé kompozice, preciznost zpracování – to jsou základní atributy tvorby arch. Miloslava Říhy. Ať kámen, kov, sklo, dřevo, téměř vždy lze vysledovat úsilí o netradiční spojení, buď už přímo v rovině myšlenky a námětu, anebo finálního tvaru. Autor sám sobě odpovídá nejen na asociační možnosti zcela odlišných materiálů, ale skrze jejich zvláštní společenství dokonce

Pohled do expozice tavených plastik, foto archiv autora

Expozice artefaktů, reklamní poutač, 1982

Část expozice tavených skel v kombinaci

Část expozice litých skel

Let, 2012, lité sklo, 60 x 38 x 7 cm

nabízí i svébytný výklad jistých tezí společenských. Lze ale říci, že původní záměr vždy zůstává tvůrčím imperativem, nikoli postupně objevené vlastnosti a tvary materiálu, byť by nabízely fantazii autorově možnosti zcela jedinečné. I u objektů užitého umění jsou - kresba dřeva a kamene, světlo skrze barevné tóny skla i chlad kovů - zcela ve službách autorem navrženého konceptu. Říhova tvorba rozhodně nezapře solidní základ uměleckého řemesla. Je bytostně spjata s detailní znalostí materiálu i jeho zpracováním, což právě usnadňuje a otevírá cestu jeho fantazii. – Neobarokní kovový „profil“ s precizně zabroušenou skleněnou deskou - stůl nabízející dotvoření průhledem do možná ornamentálně zdobného, možná zcela strohého základu podlah. Znalost, a tedy i předpoklad špičkové truhlářské práce podmiňují i návrh a výrobu unikátní reminiscence na tvary kubistického nábytku. Zvládnutí sklářských technologií a důvěrné vědomosti o dřevě dávají vzniknout plasticce s vnějším hrubším obalem člověčí hmotnosti a vnitřním zářivým lazurem křehké skleněné duše. Z mřížoví vyrůstá a klene se oblouk modré nebeské žuly a za ním následují další a další variace na toto téma svobody. Anebo dvě platformy – šedá a rudá - dva hranoly a šikminy drážek, v nichž konečný vjem dotvoří světlo. Kámen a mosaz, napětí i stabilita, propracované detaily jako elementární prvky množiny výrazu.

Výstava Miloslava Říhy v prostoru s prolamovaným betonovým stropem a bohatě prosklenou fasádou se s vystavenými exponáty skvěle doplňovaly a bylo zřejmé, že celkově zdařile působící expozice nezapřela autorovu profesi architekta.

Jiří Vavřina v Nové Pace

Pardubický rodák žijící od roku 1975 v Hradci Králové patří k těm členům našeho sdružení UVU, který téměř každým rokem připravuje autorské výstavy, kde v předvedené kolekci nechybí nová tvorba. Doposud devadesát uspořádaných výstav svědčí o jeho pracovitosti a okruh jeho známých nepřekvapilo, že **Jiří Vavřina** (1944) pro letošní rok, kdy si připomíná životní výročí a s ním spojených čtyřicet let výtvarné práce, tomu nebude jinak. Připravil dokonce tři výstavy. V Muzeu východních Čech v Hradci Králové od 6. 2. do 30. 3. – Obrazy / Pandány, v Městském muzeu Lanškroun od 21. 6. do 31. 8. – Obrazy a završení výstavního cyklu v Nové Pace od 3. 10. do 9. 11. Výběr místa nebyl náhodný, ale záměrný. Jednak z místa pochází jeho manželka, má zde řadu známých a zejména jej pojí

Zlatý býček, 2011, olej, 50 x 40 cm
foto Z. Halíř 4 x

Strážce labyrintu, 2008, olej, kombinovaná technika a lebka berana s rohy, výška 140 cm

Vernisáž, M. Uhlířová, M. Bařina, autor J. Vavřina, P. Plecháčová ředitelka muzea, foto B. Benč

dlouholeté přátelství s emeritním ředitelem Městského muzea PhDr. Miloslavem Bařinou. V Městském muzeu, kde byla první část výstavy – Obrazy instalována, bývalý ředitel také připomněl letošní sedmdesátiny autora. Mimo jiné zažertoval „V číslicích tvých narozenin se pohybují čtyřky, ale tvoje obrazy jsou na jedničku“ a návštěvníci mu dali za pravdu. Kolekci obrazu doplňovaly práce trojrozměrné, v kterých se nezapřelo autorovo studium na prestižní brněnské Škole uměleckých řemesel. S časovým odstupem byla zahájena zbývající část – Obrazy a obrázky v Městské knihovně. V zahajovacím programu v muzeu zazněla Viola da gamba v podání Magdy Uhlířové a v knihovně hudba s orientálním tancem Tiny Ahmed. K výstavě byla vydána tiskovina se základními údaji o autorovi, výběrem reprodukcí vystavených děl a textem historičky umění Dr. Jitky Boučkové, která mimo jiné napsala...V jeho precizně provedených malbách má hlavní roli figura, situovaná namnoze do imaginárního prostředí

Šalomoun a královna ze Sáby, 2011, olej 100 x 70 cm

Kouzelníková židle, 2000, olej, dřevo, výška 140 cm

plného tajemností a kouzla. Tyto práce ozvlášňuje kresebná zdatnost, apriorní smysl pro detail a vytříbená technika olejomalby. V bohaté tématice dominuje několik námětových okruhů – poutovní kejklíři, postavy z „Commedia dell arte“ a světa divadla, ženy období secese, pestré efektní masky benátských karnevalů, létající koráby či vznešené dámy a jejich šlechtičtí kavalíři z „high society“ doby barokní. Nyní se autor ponořil hluboko do pradávnych časů, kde ho inspirovaly biblické osobnosti a výjevy Starého zákona – Rajska zahrada, Zkáza Sodomy, Putifarka svádí Davida, Zlatý býček, David a Goliáš, Královna ze Sáby před Šalomounem, Jonáš v tlamě velryby ad.

Jiří Vavřina o své tvorbě říká, že maluje proto, aby jeho obrazy udělaly lidem radost a dokázaly je potěšit, přesto lze vytušit, jistou reflexi na svět kolem nás, na nepoučitelnost lidského společenství.

Ladislav Zívř s autorem článku na mlýně ve Ždírci, srpen 1966, foto M. Hák

SETKÁVÁNÍ S ZÍVŘEM

Narozen 23. 5. 1909 v Nové Pace. V letošním roce by se dožil 105 let. Jako jediný sochař byl členem Skupiny 42 (P. Kotík, K. Lhoták, Fr. Gross, Fr. Hudeček, M. Hák). Do roku 1970 předsedou Krajské organizace SČVU, než byl v husákovské normalizaci ze Svazu vyloučen. V té době už byl významným představitelem českého moderního sochařství a jeho jméno bylo pojmem. V roce 1969 představil retrospektivu své tvorby v Nové síni ve Voršílské ul. v Praze. Vernisáž byla mimořádnou událostí v pražském uměleckém světě, které se účastnila řada významných osobností. Ke svým 60. narozeninám je jmenován zasloužilým umělcem. Je zastoupen ve sbírkách Národní galerie na Zbraslavi.

Setkání první. Leden 1960. Se svým kolegou ze Skupiny v nedělním dopoledni očekáváme Zívřův příjezd na nádraží ve Dvoře Králové. Z vlaku vystoupil celý v černém, na hlavě kulicha s bambulí, v podpaží tlustou knihu-monografii P. Picassa. Pozvali jsme ho na naši první výstavu v očekávání uznalých slov o kvalitách naší tvorby. Ve výstavní síni nás „rozebral“ jednoho po druhém a nedopadlo to zrovna slavně. Byla to ale kritika konstruktivní a dva z nás pozval k návštěvě svého atelieru. To gesto od něho znamenalo uznání talentu. Z výstavní síně na náměstí jsme se přemístili do nedaleké kavárny hotelu Central. Tady došlo k listování v Picassově monografii a výměně názorů. Ty názory jsme prokládali sklenicemi červeného vína. Večer rozloučení na nádraží a nedočkavé těšení na návštěvu

Setkání druhé. Podkroví domu v Nové Pace na Štikově, kde Zívř bydlel v podnájmu. Celonoční sezení při červeném víně a Háfizových verších. Vozili jsme s sebou své slečny a bylo nám třiadvacet. Podkrovní byt rychle vychládal, stále se muselo přikládat do kamen. K ránu už jsme byli zabalení do dek. Ze střešního okna trčel hvězdářský dalekohled. Údobí, kdy vznikaly velké kruhové kresby makro a mikrokosmu. Zívř pozoroval hvězdy a mikroskopoval rybniční plankton. Na dvoře, v kůlně z prken, kde nepříjemně zafukovalo, stály větší z jeho soch. Byl jsem překvapen skromností jeho života. Prostředí pro tvorbu neměl zrovna ideální. V roce 1963 se Zívř stěhuje z podnájmu v Nové Pace do mlýna ve Ždírci, který zakoupil. V nádherné krajině Staropackých hor tvořil až do konce svého života. Na návštěvy tam jezdili malíř Franta Gross, fotograf Mirek Hák, operní pěvec Ivo Žídek, hradecká malířka Dana Sokolová a Dr. Josef Sůva, tehdejší ředitel Krajské galerie.

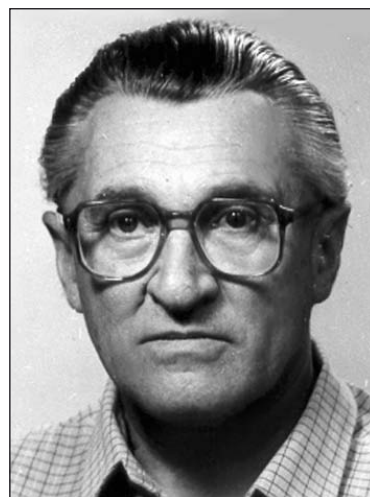
Setkání třetí. Pěšky s přítelem od nádraží ve Staré Pace. Z cesty od lomu Hvězda je vidět na dvůr mlýna. Ladislav zuřivě dupal po něčem ve vysoké trávě. A nadával. Byla to utržená dvířka od králíkárn. Babička je zapoměla zavřít a králíci se rozutekli po okolí. Jen jeden z nich běhal kolem. Měl snad osm let a byl pořádně vypasený. V nestřežené chvíli vás dokázal bolestivě kousnout do lýtky. Když už se to stalo, Ladislav ho okřikl „Vilgusi, fuj! Co to děláš? Mazej do boudy! Jméno dostal po sochaři Jindřichu Vilgusovi. Zívř s ním měl nějaké nevyřízené účty.

V letním večeru, když jsme opékali na ohni buřty, se z okolních kopců ozvalo halali lesních rohů. To byl Zívřův nápad. Trubači si z těch kopců navzájem odpovídali. Zážitek to byl jedinečný.

Tvořivý život v krásné přírodě však netrval dlouho. V roce 1970 Zívřovi diagnostikovali leukémii. Deset let neustále se zhoršujícího zdravotního stavu. Ochrnovaly i ruce. Sedával na lavici na zápraží, na sobě gumovou zástěru a svých posledních šest komorních plastik vytvořil doslova na klíně.

20. srpna roku 1980 si píše do svého deníku: „Dnes jsem dokončil poslední plastiku... víc už nemůžu...“ 4. září se jeho život ukončil ve věku 71 let.

Miloš Petera

Fotograf **Otakar Hrdlička** narozený 19. 9. 1928 v Jičíně, zůstal rodnému městu a kraji po celý život věrný. Obdobně tomu bylo i ve vztahu k fotografii. V deseti letech, když mu otec koupil na společnou cestu po jižním Slovensku o prázdninách bakelitový aparát Kodak Brownie 6 x 4,5 cm a skutečnost, že měl pak možnost snímat krásné krojované shromáždění na slavnostech, jej zcela očarovala. V následujících letech při studiu na jičínské reálce, obdržel od vzdáleného strýce starší deskový přístroj Certo 6 x 9 cm a začal již fotografovat samostatně. Starší materiál a literaturu získával od místního drogisty a knihkupce, za války se žádné novosti ani koupit nedaly. Po maturitě a nástupu V. s. speciálních nauk v Praze v roce 1947 absolvoval roční praktické fotografie u profesora Dr. J. Milbauera a seznámil se s profesionálním vybavením pro různé účely. To byla zkušenost, která jej provázela po celá jeho fotografická léta. Čím vzrůstaly osobní nároky na výsledky práce spojené se zakázkami pro výrobu pohlednic nakladatelství Orbis a Pressfoto, tím více vznikaly potřeby obnovy přístrojového vybavení. Počátkem 60. let se dostavil první veřejný úspěch, obdržel novou Flexaretu typ IV., za vítězství v soutěži města Jičína. Zmíněná léta přála činnost místního fotoklubu a se svými přáteli fotografy, navštěvoval kurs výtvarné fotografie vedený prof. Jánem Šmokem v Hradci Králové. Ta léta znamenala nástup barevné fotografie, bez které byla propagační práce nemyslitelná. Pomoc nejprve poskytla kulturní instituce, později si opatřil přerovskou Magnolu 13 x 18 cm a zapůjčený nádherný Linhof-technik 9 x 12 cm od přítele Štajcherta. Nyní již mohl podle svých představ zpracovat 1. vydání Jičína a kraje, v 70. letech Český ráj a Podkrkonoší, později Mladoboleslavsko. Práce

v oboru umožnila v roce 1974 získat švýcarský přístroj Sinar – F 9x 12 cm se sadou optiky, díky tomuto vybavení mohl realizovat první samostatnou výstavu velkoplošných průsvitek v Jičínské galerii (1978), ještě téhož roku ve Špindlerově mlýně při festivalu Tourfilm, v Slovenském národním muzeu Martin (1979), v Galerii okresního muzea Turnov (1980) a celou expozici v sedmi sálech okresního muzea Jičín (1986 – 88). Všechny práce uskutečňoval mimo vlastní zaměstnání, bylo to velice náročné časově a finančně, ale za cenu umožňující pracovat na motivech, které jej zajímaly a nemusel se tak živit podnikovou reklamou.

I v Prachovských skalách příroda ukáže své krásné barvy, nedatováno, diapozitiv 6 x 9 cm

Svou prací vyzrál k profesionalitě a zařadil se mezi nejlepší žánrové fotografy, kteří obrátili svou tvůrčí pozornost ke krajině a přírodě, k jejich stále živým proměnám. Nevšední záběry skutečnosti říkaly něco více a jinak, než dovoluje strohý fakt.

V poslední době již nefotografoval, uvědomoval si, že současnost má jiný přístup k obrazu, současně mimo jiné také novými technologiemi. Konstatoval, že způsob jeho práce v porovnání s dnešní je problém generační. Neopomenul však dodat, že nepoznal fotografa, který by svou výtvarnou fantazi dokázal udělat obraz krásnější, než dokáže příroda sama. Přístup k fotografii přirovnal k citaci J. Menzla z časopisu Týden č. 3/94 „Jsem řemeslník a beru to jako poctu. Občas se „uměním“ obhajuje laická práce. Já si myslím, že v řemesle je základ, a to, o čem se dá říkat, že je to umění, to vzniká jaksí bezděčně, samo od sebe“.

Otakar Hrdlička, od roku 1985 člen ČFVU Praha, od roku 1990 člen UVU HK, zemřel 18. 7. 2014 v Jičíně ve věku nedožitých 86let.

Když člověk žije sám a odejde z toho světa, stává se, že se nenajde nikdo, kdo přátelům úmrtí sdělí.

To je i případ našeho čestného člena **Karla Růžka**. Narodil se 5. 3. 1925 v Mostě – Lipětíně, studoval Pedagogickou fakultu UK Praha, Vysokou školu architektury, kreslení, kresbu, estetiku u C. Boudy, M. Salcmana, K. Lidického a V. Denksteina. Zabýval se užitou grafikou. Realizoval expozice v historických objektech (Václav IV – hrady Točnick a Žebrák, K. H. Mácha – hrad Kokořín, Staroslovanská Kouřim, Zemědělská historie – Zámek Ka-

Český romantismus a K. H. Mácha, sgraffito, vlastní realizace, výška 150 cm

čina, Francouzské a anglické parky – zámek Veltrusy), pozvánky a plakáty k expozicím MK ČSR v jízdárně Pražského hradu, Národního muzea apod. Získal řadu ocenění například 1. cena Ex Plzeň, etikety lacrum Brno (1976), nejlepší kalendář roku OT Kolín (1988). Bylo o něm známo, že jej trápilo zdraví, ale nikdy se nezapomněl na setkání omluvit. Poslední léta však o sobě nedal vědět a tak se M. Vojíš začal o jeho osud zajímat. Teprve vyjádření Městského úřadu v Písku potvrdilo naše pochybnosti, že pro nás pohřešovaný Karel Růžek v roce 2011 zemřel.

Připomeňme si alespoň těmito řádky naše bývalé kolegy.

Dubnová členská schůze konaná ve středu 16. 4. se neuskutečnila v Galerii moderního umění, jak bylo doposud pravidlem, ale v divadle Drak. Změnu avizovala již pozvánka s příloženým orientačním plánkem. Program ctil obvyklý rámec, nejdříve prezentace, úhrada členský příspěvků a odevzdání přihlášek na Salon 2014. Schůzový program zahájil předseda Josef Bavor, když v úvodu několika slovy představil divadelní instituci. Současně upozornil, že po dobu rekonstrukce galerie, budeme nuceni k našim setkáním vhodná místa zřejmě využívat. Představil také novou členku v oboru ilustrace české fauny Lenku Kuřkovou. S politováním se vyjádřil k účasti, když včetně omluvených se prezentovalo 58% členů a zbývající část se ani nevyjádřila. Informoval o uskutečněné změně ve vedení, které se rozšířilo na 11 členů, z důvodu potřeby zajištění výpomocných prací. Přednesl také představu výstavního programu na příští rok. Pochvalně se vyjádřil o finanční stabilitě sdružení, díky podpoře Královéhradeckého kraje, Magistrátu města Hradec Králové, SŠPTP Velké Poříčí a soukromého sektoru – Marian Petersen Hradec Králové, EPO Opatovice, Dukase Hradec Králové. Obsah diskuse byl veden převážně v podávaných informacích, o konzultacích možné naší výstavě v Klodsku (PL), připravované zřízení litografické dílny v provozovně u Marečků a případných změnách ve stanovách sdružení v souvislosti s novým občanským zákoníkem. Architekt Milan Rejchl zmínil uměleckou skupinu Vetřelci a volavky, kteří usilují o uchování výtvarných děl na veřejném prostranství z 70. a 80. let, které jsou často neudržovaná nebo odstraňována. Současně uvedl snahu komory architektů znovu obnovit dříve uzákoněnou „normu“ 1 až 4 % z investičních nákladů v nové výstavbě, věnovat na uplatnění výtvarného díla v architektuře. Závěr patřil pohoštění a vzájemný rozhovorům přítomných v kavárně divadla.

Letošní ohlednutí za výsledky publicistiky spojené s členy a organizací samotnou potvrzují skutečnost zmíněnou v rubrice Diskuse v minulém čísle palety. Rozsah a téma je závislý na zadavateli, vlastní zájem médií zřejmě nelze očekávat. Jde také o to, vzít v úvahu „nový fenomén“- webové stránky internetu, jsou rychlé, aktuální, ale ne ještě v současné době všem dostupné. Své výhody i nevýhody v závislosti na technice má archivace, a tak přece jen co je psáno, má přijatelnější formu.

Můžeme si tak připomenout, že

JEDNOU VĚTOU

v Jičíně byla znovu zahájena výstavní činnost, a to velkým přičiněním Zdeňka Šindlara, který velice usiloval o prostory výstavní galerie při rekonstrukci zámku. Uznání se mu dostalo mimo jiné také tím, že výstavní program byl uveden právě jeho soubornou výstavou (mf DNES, 13. 1.), Pavel Matuška se Usmíval se svými přáteli v pražské Galerii Smečky (mf DNES 26. 2.), S hudebně literárním programem byla zahájena výstava Kruhobyť Lucie Staňkové v hradecké Filharmonii před koncertem Beatlesmania (mf DNES 10. 3.), rozhovor s architektem Milošlavem Říhou o zahájení jeho výstavy v Krkonošském ekologickém centru ve Vrchlabí (ČR HK 18. 5.), bližší pohled na 25. Východočeský salon, jako součást mezinárodního festivalu, jeho atraktivitu danou pestrostí výtvarné činnosti členů za uplynulé období, jeho umístění a časový rozsah. (Krasnoviny 12. 6.), Sochy, fotky, obrazy, celkem 123 prací od 58 autorů vystavuje sdružení Unie výtvarných umělců v hradecké Galerii Na Hradě na Východočeském výtvarném salonu (mf DNES 27. 6.). Jubilující fotograf Pavel Rejtar v hodinovém rozhlasovém pořadu Návštěva, vzpomínal na své dětství a život s fotografií (ČR HK 14. 9.). Zázvorka má dvě fotovýstavy najednou, pozvání na zahájení výstav jubilujících fotografů, Zdeňka Menece a Rudolfa Němečka (mf DNES 25. 9.). Vavřínovy obrazy jsou na jedničku (Hradecký deník.cz 7. 10.). Královéhradecký výtvarník Jiří Vavřina slaví sedmdesátiny (Hradecký deník.cz 4. 11.).

Významná životní výročí si v letošním roce připomněli Pavel Matuška (14. 2. 1944), Miloslav Říha (23. 3. 1944), Josef Bavor (11. 6. 1944), Pavel Rejtar (22. 6. 1944), Václav Zeman (26. 8. 1934) a Jiří Vavřina (4. 11. 1944). Svými výstavními projekty nebo účastmi na výstavách Unie dokazují tvůrčí aktivitu a Rada spolu s ostatními členy vyjadřuje přání, aby zdraví a osobní spokojenost jim umožnila v stávajícím dosaženém životě pokračovat.

Demografie k 30. 11. 2014

Věk	>35	>50	>65	>70<	cel.
ženy	2	7	6	2	17
muži	4	5	15	36	60
cel.	6	12	21	38	77

Zastoupení našich členů z okresů.

okres	HK	Jl	NA	RK	TU	ost.
ženy	6	-	1	1	2	7
muži	18	3	6	3	7	23
cel.	24	3	7	4	9	30

Blahopřejeme našemu členu, fotografu Pavlu Rejtarovi, který dne 5. 6. obdržel k životnímu jubileu děkovný dopis od ministra kultury Mgr. Daniela Hermana, za dlouholetou aktivitu v oblasti fotografického umění.

Den otevřených ateliérů, pořádaný Centrem podpory uměleckých aktivit Impuls v Hradci Králové, proběhl v sobotu 14. 6. od 9 do 17 hodin. Z našich členů svá pracoviště nabídli Zdeněk Farský ml., Irena Hirai, Vladimír Plocek, Michail Ščigol a Oldřich Šlégr.

Slavnostní prezentace plastiky Jiřího Dudychy „Má vlast“ se konala v pátek 20. 6. v 17 hodin v sále hotelu Zlatá hvězda v Litomyšli.

V Žižkových sadech se ve dnech 26. a 27. 6. opět prodávaly malované kamínky, završené již druhou benefiční aukcí od výtvarníků a významných osobností. Originálně malovaný kamínek pro akci oblastní charity v Hradci Králové věnovali Josef Bavor, Darja Čejková, Jan Černoš, Dagmar Jirousková, Vladimír Plocek, Lucie Rydlová a Lucie Staňková.

Webové stránky sdružení pravidelně informují o došlých nabídkách z celé republiky, účastnit se výstavních akcí.

Malíř, sochař, medailér Oldřich Tlustoš je autorem medaile k 110 letům atletiky v Hradci Králové, vytvořené za podpory města a předané 6. 10. primátorem MUDr. Zdeňkem Finkem oddílu atletiky TJ Sokol.

Mezinárodní Festival nového umění LABYRINT, konaný ve dnech 24. – 26. 10. , v Slubice a Frankfurtu nad Odrou (PL), měli v české expozici zastoupení Petr Balíček (digitální malba), Rudolf Němeček (fotografie termokamerou), Pavel Rejtar (fotokoláže).

Dne 31. 10. převzal Pavel Matuška v italském Trentu 2. cenu v mezinárodní soutěži kresleného humoru za obraz Portrét přemožitele relativního času. Porota posuzovala 1110 příspěvků na téma Čas plyne, zaslaných 420 autory z 55 zemí.

Dne 14. 11. vedení sdružení projevilo upřímnou soustrast našemu čestnému členu Jiřímu Soukupovi k úmrtí jeho ženy.

ZE SCHŮZÍ RADY

Členové rady UVU se scházeli pravidelně na schůzích opět každý první čtvrtek v měsíci s výjimkou prázdninového období v červenci a srpnu. Projednávali průběžně organizační záležitosti, v prvním pololetí zejména přípravu a realizaci Východočeského výtvarného salonu v Galerii Na Hradě, který se uskutečnil v zavedeném termínu s provozní přestávkou v prvních dvou srpnových týdnech. Salon byl Magistrátem města Hradec Králové od

letošního roku zařazen v projektu Regina do nejvyšší kategorie A. Zrealizoval se záměr obohatit Salon výtvarnou osobností, což účast hosta Olbrama Zoubka, jistě byla. Zájem o výstavu byl z hlediska návštěvnosti a ohlasů příznivý. Vernisáže se zúčastnili také pozvaní polští kolegové z výtvarného sdružení v Klodzku, se kterými dojednáváme do budoucna vzájemnou spolupráci.

V letošním roce se konečně podařilo zásluhou kolegy Rudolfa Marečka zprovoznit litografickou dílnu a rozšířit tím pro naše členy možnosti grafické tvorby. Finanční situace našeho sdružení byla i letos příznivá díky pravidelným příspěvkům ze strany Magistrátu města a Krajského úřadu i příspěvkům od sponzorů z podnikatelské sféry, kteří nám zůstávají věrni. Rada sdružení se zabývala rovněž přípravou další společné výstavy na zámku hraběte F. Kinského v Kostelci nad Orlicí, která se uskuteční na jaře příštího roku. V Galerii Na Hradě letos vystavovali naši členové Michail Ščigol, Josef Bavor a František Juračka.

V období od dubnové členské schůze se novými členy našeho sdružení stali umělecký fotograf Rudolf Němeček, architekt Zdeněk Karásek a v přijímacím řízení je sklářská výtvarnice Tamara Bohuňková. Aktuálně naše organizace sdružuje 77 členů. Předvánoční setkání se letos uskuteční ve středu 10. prosince od 10 hodin v restauraci A Sport v Hradci Králové – Malšovice. Josef Bavor

DISKUZE

Naši schůzi před koncem roku, vnímáme jako předvánoční setkání a nemá výslovně pracovní ráz. Jde o setkání přátel z branže, pohovořit si, popřát a ti z nás „nadčasoví“ předají již novoročenky. Jistý řád dodá úvodní slovo předsedy, ve kterém se ve stručnosti rekapitulují výsledky roční organizační i hospodářské aktivity. Následně je dán prostor přítomným se vyjádřit k přednesené zprávě, případně předložit nové náměty. Na posledním s nejzajímavějším příspěvkem vystoupil Zdeněk Šindlar, který v souhrnu formuloval otázku k movitému i nemovitému majetku bývalé krajské pobočky SČVU, jehož nástupkyní se stalo naše sdružení. Opomeňme fakt, že každá nemovitost je starost, ale takový „domeček“, jak se svazovému sídlu říkávalo, by se i našemu sdružení hodil. Měli bychom se kde scházet bez úhrady nájemného, byla by možnost pronajímat výstavní prostory a třeba i zřídit komisní prodejnu pro naše členy. Nejde o aktuální téma, jen o úvahu, co by bylo možné z příspěvku Z. Šindlara „vytěžit“. Dříve či později, bude otázku sídla organizace stejně nutné řešit, dosavadní využívání privátu nebude v budoucnosti asi možné.

Václav Macháň

obrazy, kresby, grafika

Pohled do expozice autora, foto Z. Halíř

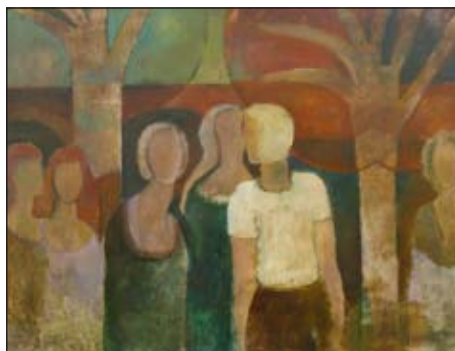

V. Macháň (druhý zleva) s přáteli, foto J. Spíšek

Řada přátel a známých Václava Macháně měla příležitost se po nějakém čase opět setkat, tentokrát v Galerii výtvarného umění v Náchodě a to v pátek 12. 9. na zahájení jeho výstavy. Výstava trvající od 13. 9. do 9. 11. představuje 108 obrazů, 11 kreseb a 22 grafik celkem 141 prací, od 70. let do současnosti. Úvodní slovo na vernisáži orámovala hudba Bohuslava Martinů v klavírním podání profesora pardubické konzervatoře Josefa Picka a zpěvem jeho žákyně. K vystavené kolekci pohovořil její kurátor, ředitel galerie Mgr. Jan Kapusta, který výstavu uvedl slovy: „Dlouho plánovaná retrospektivní výstava představuje tvorbu malíře Václava Macháně (*1921) dosud nejrozsáhlejším výběrem při využití soukromých i veřejných sbírkových fondů. Václav Macháň, bývalý učitel matematiky a výtvarné výchovy, působící pedagogicky i jako malíř (soukromý žák A. Fišárka) nejprve na Náchodsku, žije od roku 1969 v Chocni. Od počátku 70. let, v srdci svého rodného kraje na pomezí kopcovitého Podorlicka a říčních niv Orlice a Loučňé, se malířství věnuje profesionálně. Hlavním námětovým zdrojem jeho tvorby je kraj, v němž vyrostl a do něhož se vrátil. Z přírodních motivů vybírá elementární typické, dominující znaky a jejich kombinující malbu tvoří novou, ale příznačnou uměleckou skutečnost. Vždy vyrovnaný a konstantní poměr jeho srdci blízké krajinné nebo figura-

Modrá krajina, 1965, olej, 95 x 100 cm, foto M. Macek

Rozhovory s bílou paní II., 1996, olej, 80 x 90 cm, foto P. Suchánek

Týniště, 2009, olej, 80 x 100 cm, foto P. Suchánek

Ležící, 1989, grafika, 23,5 x 30 cm, foto Z. Halíř

tivní skutečnosti a umělecké licence tvárně promyšlenou, nanejvýš kultivovanou a bohatou malbu, na jejíž přípravu klade zásadní důraz. V tvůrčím procesu, v němž dodnes není místo pro náhodu, vznikají na podkladě separátních soustavných systematických zkoušek barevné skladby drobné, ale nesmírně živé a naprosto samostatné malířské studie k dalším obrazům někdy komorního, jindy monumentálního pojetí. Nekončící malířovo puzení k tvorbě, s utkvělou radostí nově uchovací motivy malířsky svrchované a neunaveně, je příčinou vzniku relativně četného intenzivního díla. V něm dominují neotřelá krajinomalba s městskou krajinou i s osobitým figurálním prvkem, ale je v něm místo pro malířsky nekonvenční zátiší a drobné akty, kombinující malbou s rytou kresbou. Motivy svých obrazů občas také převádí graficky technikou černobílé suché jehly do malých formátů. Macháňovy plošné malby bez perspektivy, snad až na výjimky, působí jako symbolizující krajinná zátiší a jejich charakteristické barevné lazurní kvality se vyvíjejí případ od případu. Přestože umělec již překročil devadesátku, nezůstal při dosaženém, jeho zcela určité nároky na výtvarnost, představy o svém malování a další tvůrčí záměry jeho zcela malířský rukopis i barevnou podstatu dále a podivuhodně posouvají. Retrospektiva je přirozeným krokem, který se Václav Macháň, jinak celkem aktivně vystavující, dosud ostýchal učinit. Dnes se uskutečnila v kraji, ve kterém jako pedagog a výtvarník začínal“.

(Zkrácené úvodní slovo)